

Huvudansökan, kandidatprogrammet i konstforskning

Urvalsprov 14.5.2018 kl. 13.00–17.00

Skriv ditt namn och dina personuppgifter med tryckbokstäver.

Skriv ditt namn med latinska bokstäver (abcd...), inte till exempel med kyrilliska bokstäver (абгд...).

Om du inte har en finländsk personbeteckning, skriver du istället din födelsetid.

Skriv dina personuppgifter på alla provpapper.

Efternamn	
Förnamn (alla)	
Personbeteckning	
E-postadress	
Telefon	

Kontrollera med hjälp av sidnumren att du har fått alla sidor.

Skriv din namnteckning i fältet nedan för att visa att du har kontrollerat ovan nämnda saker.

Namnteckning	
--------------	--

Om du vill att dina provsvar bedöms, lämna det nedanstående fältet tomt.

Om du inte vill att dina provsvar bedöms, skriv följande text i fältet nedan: "*Jag vill inte att mina provsvar bedöms*". I detta fall får du noll poäng i provet.

Att avstå från bedömning	
--------------------------	--

Namn: _____

Personbeteckning: _____

wvc

Läs noggrant igenom alla anvisningar

- Kontrollera att ditt provkompendium utöver titelbladet och anvisningarna (sida 1–4) innehåller följande sidor:
 - provfrågor och svarsfält (sida 5–15)
 - flervalsuppgifternas optiska svarsblankett
 - material-del med texter 1 och 2
 - ett konceptpapper för egna anteckningar
- Skriv dina provsvar på svenska eller på finska. Svar som har skrivits på andra språk bedöms inte.
- Flervalsfrågor besvaras på en separat blankett som läses optiskt. Övriga frågor besvaras på pappret med frågor och svarsfält som är markerad med linjer under frågan. Skriv varje svar i frågans svarsfält. Anteckningar som skrivits utanför svarsfältet beaktas inte i bedömningen.
- Skriv med blyertspenna och med tydlig handstil. Otydliga anteckningar bedöms enligt det alternativet som ger minst poäng.
- Du kan planera dina svar och skriva egna anteckningar på konceptpappret. Anteckningarna på konceptpappret beaktas inte i bedömningen. Du har fått ett konceptpappersark. Du kan få mera konceptpapper av övervakaren.
- Placera ditt provmaterial så att deltagare som sitter nära dig inte kan se dina svar och anteckningar.

Poäng

Urvalsprovet poängsätts på skalan 0–100.

Del	Du kan få	Du kan bli antagen bara om du får
1	0–40 poäng	minst 20 poäng
2	0–60 poäng	minst 30 poäng
Totalt	0–100 poäng	minst 50 poäng

I del 1 besvarar du flervalsfrågor utifrån förhandsmaterialet. Del 2 baserar sig på förhandsartikeln och på två texter som delas ut under provtillfället.

Essäfrågorna mäter den strukturerade hanteringen av ämnet samt förmågan att kombinera och tillämpa förhandsmaterialet tillsammans med materialet som delas ut under provtillfället. De viktigaste kriterierna i bedömningen av svaren är innehåll, tydliga begrepp, enhetlighet och ett flytande språk.

Om du vill påkalla övervakarens uppmärksamhet

Om du vill påkalla övervakarens uppmärksamhet, ska du höja armen. Övervakaren kommer då fram till dig. Säg ditt ärende till övervakaren med låg röst.

Om du vill gå på toaletten

Du kan besöka toaletten ledsagad av en övervakare. Övervakarna följer en provdeltagare åt gången till toaletten.

De flesta provsalar har endast sådana toaletter i närheten som följer den traditionella könsindelningen i dam- och herrtoaletter. Därför måste den övervakare som följer dig vara en man om du vill besöka herrtoaletten och en kvinna om du vill besöka damtoaletten.

Gör så här om du vill besöka toaletten:

1. Kontrollera att det finns minst två övervakare i salen och att minst en är en person som kan följa dig till toaletten. Om dessa kriterier inte uppfylls, vänta tills situationen har ändrats.
2. Ta fram sidan 2 med texten WC med stor font och håll upp pappret så att övervakaren kan se texten och kommer fram till dig. Vänta tålmodigt. Övervakaren kan kanske inte följa dig till toaletten genast. Övervakaren kan inte heller nödvändigtvis följa provdeltagarna till toaletten i den ordning de anmäler sitt behov.
3. När övervakaren ger dig ett tecken, samla ihop dina provpapper och lägg dem innanför konceptpappret, och följ sedan övervakaren till toaletten.

När du vill lämna in ditt prov

När du vill lämna in provet, lägg in dina provpapper innanför konceptpappret i samma ordning som du fick dem.

När du går för att lämna in provet, ta med alla dina saker från din plats så att du inte behöver gå tillbaka för att hämta dem.

Lämna in alla provpapper, också konceptpappret, till övervakaren i salens främre del.

Lämna in alla papper, även om du har lämnat vissa eller alla uppgifter obesvarade. Bevisa din identitet när du lämnar in provpappren. Kom ihåg att skriva din namnteckning på provkompendiets titelblad. Övervakaren kan ge dig ett separat intyg över att du deltagit i provet om du behöver det.

DEL 1: Flervalsuppgifter (0–40 poäng)

Svara på flervalsuppgifterna (1–21) på svarsblanketten som läses in optiskt. Välj ett (1) alternativ bland de alternativ som anges i varje flervalsuppgift, som stämmer med påståendena utifrån det du läst. Markera det alternativ du anser är rätt med ett kryss (X). Använd blyertspenna. Om du vill korrigera ditt svar suddar du noggrant bort det felaktiga svaret med suddgummi.

Du får inga poäng för de fem första rätta svaren. Efter fem rätta svar får du 2,5 poäng för varje rätt svar. Fel svar ger noll poäng. Om du inte svarar på en fråga tolkas det som fel svar.

Om du väljer mer än ett (1) svarsalternativ tolkas det som fel svar, även om ett av de valda svarsalternativen är rätt.

Svara på fråga 1–4 enligt följande artikel:
Henry Bacon. Kohti vertailevaa tyylintutkimusta.

Svara på fråga 5–10 enligt följande artikel:
Oiva Kuisma. Kauneus

Svara på fråga 11–13 enligt följande artikel:
Riina Maukola. Puhuva pää ja riikinkukkona röyhistelevä ruumis. Kristiina-kuningattaren fiktiivinen sankari-identiteetti kahdella kansallisnäyttämöllä.

Svara på fråga 14–18 enligt följande artikel:
Raita Merivirta. Salman Rushdies *Keskiyön lapset* ja sen kirjalliset perilliset länsimaisen historiankirjoituksen haastajina ja Intian historian uudelleenkirjoittajina.

Svara på fråga 19–21 enligt följande artikel:
Pirkko Moisala. Etnomusikologian uudet haasteet.

Flervalsfrågor

- 1) *Cinematics* är
 - a) enligt John Gibbs den genom tiderna bästa filmen.
 - b) ett webbaserat verktyg som används av filmforskare.
 - c) en films diegetiska form.
 - d) en princip inom filmkritik, enligt vilken kvantitet blir till kvalitet.
- 2) Enligt David Bordwells definition är filmstil
 - a) oberoende av filmtekniker.
 - b) det viktigaste begreppet i Alexander G. Baumgartens filmteori.
 - c) något som inte ingår i filmens konkreta textur.
 - d) systematisk och betydande användning av filmtekniker.
- 3) Begreppet motivation som lanserats inom filmforskningen av David Bordwell och Kristin Thompson kommer från
 - a) de amerikanska pragmatisterna.
 - b) de brittiska empiristerna.
 - c) de ryska formalisterna.
 - d) de franska existentialisterna.

- 4) Vilket av följande ingår inte i Kimmo Laines definitioner av stilar i den finska 1930-talsfilmen?
- Kalimas futurism
 - Tulios piktorialism
 - Särkkäs teatricalism
 - Vaalas klassicism
- 5) Enligt Platon
- finns inte skönhet.
 - finns inte skönhet som föremål för sinnesförnimmelse eller tanke.
 - finns inte skönhet oberoende av sinnesförnimmelse.
 - finns skönhet som är oberoende av sinnesförnimmelsen.
- 6) Enligt Aristoteles
- kan inget riktigt litet djur vara vackert.
 - kan endast ett riktigt litet djur vara vackert.
 - har storleken ingenting med skönhet att göra.
 - är inget vackert oberoende av storlek.
- 7) Vilken av följande är Plotinos uppfattning?
- Skönhet kan inte förstås på något sätt.
 - Skönhet är något man förstår vid första ögonkastet.
 - Skönhet känns främmande.
 - Finns inte skönhet.
- 8) Essän *Of the Standard of Taste* skrevs av
- David Hume
 - Francis Bacon
 - Thomas More
 - George Santayana
- 9) Vilket av följande är Immanuel Kants uppfattning?
- Skönhet identifieras med hjälp av begreppet sanning.
 - Skönhet avgörs av intressena hos den som gör bedömningen.
 - Skön är den som utan begrepp skapar allmänt välbehag.
 - Skönhet är detsamma som nytta.
- 10) Enligt George Dickie har frågorna inom estetik utvecklats ur
- etikens teori och teologins teori.
 - etikens teori och psykologins teori.
 - psykologins teori och sociologins teori.
 - skönhetens teori och konstens teori.
- 11) Enligt Judith Butler är det sociala könet
- en idé som är utmärkande för socialismen.
 - endast sant i den utsträckning som det görs, konstrueras.
 - något som betyder jämställdhet.
 - något som betyder ojämställdhet.
- 12) Inom feministisk teaterforskning
- förbjuds sexualitetens roll inom teatern.
 - fäster man särskild uppmärksamhet vid hur kön reproduceras inom teatern.

- c) fäster man ingen uppmärksamhet vid hur kön reproduceras inom teatern.
d) fäster man endast uppmärksamhet vid kvinnliga konstnärers ställning inom teatern.
- 13) Faserna i identitetsbegreppet som Stuart Hall gör en distinktion mellan är
a) absolut subjekt, obetingat subjekt och oberoende subjekt.
b) upplysningstidens subjekt, sociologiskt subjekt och postmodernt subjekt.
c) relativism, objektivism och positivism.
d) aktörssubjekt, verktygssubjekt och verkssubjekt.
- 14) Boomen för de indiska, engelskspråkiga romanerna som tar upp historia och historieskrivning samt samhällskritik och politisk kritik startade med verket
a) Edward W. Said, *Orientalism*
b) Salman Rushdie, *Midnight's Children*
c) Ronald B. Inden, *Imagining India*
d) Robert Young, *White Mythologies: Writing History and the West*
- 15) Verket *The Great Indian Novel* är skriven av
a) Mita Banerjee
b) Katherine Frank
c) Ashis Nandy
d) Shashi Tharoor
- 16) Subaltern Studies-gruppen bestod av
a) amerikanska postmodernister.
b) Salman Rushdies beundrare.
c) några indiska och brittiska marxistiska historieforskare.
d) utövare av buddhistisk filosofi.
- 17) Enligt Salman Rushdies narrativa teori kan det inte finnas någon perfekt version av historien
a) för att man inte kan skriva om historia.
b) för att drama är mer filosofiskt än historieskrivning.
c) för att historikerna inte förstår Darwins evolutionslära.
d) för att historiska fakta förvrängs, mytologiseras och ändras när man skriver.
- 18) Indiens stora nationalepos är
a) Mahabharata och Ramayana.
b) Kali och Shiva.
c) Itihasa och Kavya.
d) Karma och Dharma.
- 19) Etnomusikologi
a) undersöker musik som kultur.
b) undersöker musik som ett fenomen oberoende av kultur.
c) undersöker inte musikteknologi.
d) undersöker inte nya musikaliska fenomen.
- 20) Etnomusikologins forskningsobjekt
a) kan endast vara gamla urfolks musik.
b) kan vara vilket ljudrelaterat eller musikaliskt fenomen som helst i form av mänsklig och social verksamhet.

- c) kan inte vara vilket ljudrelaterat eller musikaliskt fenomen som helst i form av mänsklig och social verksamhet.
- d) kan vara vilket fenomen som helst.

21) Tillämpad etnomusikologi

- a) undersöker estetiska värden som är oberoende av upplevelsen av musiken.
- b) undersöker musikens aprioriska förutsättningar.
- c) strävar efter att skapa kunskap om hur man löser sociala problem.
- d) skapar objektiva kriterier för värdering av musik.

Taiteiden tutkimuksen valintakoe 2018 – hyvän vastauksen piirteet

Helsingin yliopisto

Kokeen ennakkomateriaalit:

- Bacon Henry. Kohti vertailevaa tyyllitutkimusta. Ilmestynyt julkaisussa Lähikuva 1/2017.
- Heikkilä Martta. Miten käsitteellistää taidetta? Kritiikin kriisi ja taiteesta puhumisen monet kriteerit. Ilmestynyt julkaisussa Synteesi 3/2011.
- Kuisma Oiva. Kauneus. Artikkelijulkaistu filosofia.fi -sivustolla 2010, muokattu 2014.
- Maukola Riina. Puhuva pää ja riikinkukkona röyhistelevä ruumis. Kristiina-kuningattaren fiktiivinen sankari-identiteetti kahdella kansallisiinäyttämöllä. Ilmestynyt julkaisussa Naistutkimus 3/2008.
- Merivirta Raita. Salman Rushdien Keskiyön lapset ja sen kirjalliset perilliset länsimaisen historiankirjoituksen haastajina ja Intian historian uudelleenkirjoittajina. Ilmestynyt julkaisussa Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti AVAIN 4/2013.
- Moisala Pirkko. Etnomusikologian uudet haasteet. Teoksessa Musiikki kulttuurina. Suomen Etnomusikologisen seuran julkaisuja 21. Helsinki 2013.

Kokeessa jaettavat aineistot:

· **Ooppera-arvio: Sebastian Fagerlundin Syyssonaatti on suomalainen oopperatapaus Charlotten rooli kruunaa Anne Sofie von Otterin loisteliaan laulajanuran.** Turun Sanomat 9.9.2017, Kulttuuri, Liisamaija Hautsalo

· Mari Koppinen *Helsingin Sanomat*, Kulttuuri
Julkaistu: 9.2.2018. **Saara Aallon ensimmäisen UMK-viisun voima on videossa**
Nyt on siirrytty kotikutoisuudesta Ruotsin Melodifestivalenin tasolle

Osa 1, monivalinta: oikeat vaihtoehdot

- 1 b
- 2 d
- 3 c
- 4 a
- 5 d
- 6 a
- 7 b
- 8 a

- 9 c
- 10 d
- 11 b
- 12 b
- 13 b
- 14 b
- 15 d
- 16 c
- 17 d
- 18 a
- 19 a
- 20 b
- 21 c

Vastaa monivalintatehtäviin (1–21) optisesti luettavalle vastauslomakkeelle. Valitse kunkin monivalintakohdan vaihtoehtoista yksi (1), joka lukemasi perusteella sopii väittämiin. Merkitse oikeana

pitämäsi vaihtoehto rastittamalla (X). Käytä lyijykynää. Mikäli haluat korjata vastauksesi, pyyhi virheellinen vastaus pyyhekumilla huolellisesti pois.

Viidestä ensimmäisestä oikeasta vastauksesta et saa pisteitä. Viiden oikean vastauksen jälkeen saat 2,5

pistettä jokaisesta oikeasta vastauksesta. Vääristä vastauksista saat nolla pistettä. Vastaamatta jättäminen tulkitaan vääräksi vastaukseksi.

Jos valitset vastausvaihtoehtoista enemmän kuin yhden (1), tulkitaan tämä vääräksi vastaukseksi, vaikka yksi valituista vastausvaihtoehtoista olisikin oikea vastaus.

Kokeen osassa 2 keskeisiä kriteereitä vastausten arvostelussa ovat asiasisältö, käsitteellinen selkeys, johdonmukaisuus ja kielellisen ilmaisun sujuvuus. Seuraavassa kuvataan niitä osa-alueita, joita sisältyy hyvään vastaukseen.

Tehtävä 2.1

Tehtävässä 2.1 pyydetään määrittelemään, mitä kritiikki on ja miten kritiikki ja taiteesta kirjoittaminen ovat muuttuneet. Maksimipisteisiin yltävässä vastauksessa kirjoittaja osoittaa artikkelissa "Miten käsitteellistä taidetta? Kritiikin kriisi ja taiteesta puhumisen monet kriteerit" esitettyjen asiatietojen hallintaa ja kykyä muodostaa selkeä kokonaiskuva annetusta aiheesta.

Heikkilän artikkeliin nojaten määritellään kritiikin tehtävä taideteoksen ja sen kokemuksen käsitteellistämisenä ja arvottamisena. Vastauksessa erotellaan kritiikki taideteoksen arvosteluna, laajemmin taiteesta kirjoittamisena sekä määritellään metakritiikki. Lisäksi käsitellään kritiikin syntyä Ranskassa 1700-luvulla ja sen laajentumista Saksassa. Vastauksessa tunnistetaan käsitteeseen "kritiikki" alun perin kreikan kielessä liittynyt merkitys "taito erotella asioita toisistaan". Kritiikin kriisin voidaan tulkitua johtuvan siitä, että nykykritiikki ei kykene tekemään erotteluja. Kriisi voidaan nähdä erottamattomana osa kritiikkiä, jonka luonteeseen kuuluvat kriisit ja valitsemisen pakko uusien taiteen ilmiöiden äärellä.

Vastauksessa käsitellään kritiikin muutosta ja väitettyä kriisiä, tuodaan esiin muutoksen taustalla oleva taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys sekä tunnistetaan kritiikki vaikeasti määriteltävänä toiminnan alueena. Myös taiteen tuottamisen edellytyksissä ja taidemaailman käytännöissä tapahtuneet muutokset huomioidaan, samoin kritiikin ja sen julkaisualustojen määrällinen kasvu.

Vastauksessa tuodaan esille Heikkilän esiin nostamia journalismissa tapahtuneita muutoksia ja sitä, miten ne ilmenevät kritiikin kirjoittamisessa. Tällaisia seikkoja ovat esimerkiksi taiteen autonomisuuden kyseenalaistaminen, yleisjournalismin vahvistuminen ja viihteellistyminen. Lisäksi mainitaan taiteen arvottamisen perusteissa, kriitikon asemassa ja yleisösuhteessa tapahtunut muutos.

Myös kritiikissä tapahtuneiden muutosten taidefilosofinen tausta ja kysymys taiteen erityislaadusta tuodaan esiin. Kirjoittaja kuvaa murroksen juuret, jotka ulottuvat varhaisromantiikan filosofiaan. Lisäksi vastauksessa kerrotaan, miten modernismi, antimodernismi ja myöhemmin postmodernismi ovat vaikuttaneet kritiikkiin.

Tehtävä 2.2

Tehtävässä 2.2 hakija tarkastelee kahta, keskenään erilaista kritiikkitekstiä soveltamalla niiden tarkasteluun Heikkilän artikkelissa "Miten käsitteellistä taidetta? kritiikin kriisi ja taiteesta puhumisen monet kriteerit" esitettyjä näkemyksiä kritiikistä sekä sen ja taiteesta kirjoittamisen muutoksista. Kumpikin kritiikkiteksteistä on julkaistu suomalaisen sanomalehden kulttuurisivuilla. Maksimipisteisiin yltävä vastaus tarkastelee aineiston kahta tekstiä suhteessa Heikkilän artikkelin keskeisiin argumentteihin selkeällä ja johdonmukaisella tavalla. Se vertailee näitä kritiikkitekstejä toisiinsa monipuolisesti, systemaattisesti ja kriittisesti suhteessa Heikkilän pääajatuksiin.

Hyvässä vastauksessa ensinnäkin tunnistetaan ja määritellään kahden kritiikkitekstin keskeiset erot. Kirjoittaja osaa tuoda esiin sen, että toinen kritiikeistä (Hautsalo, *Turun Sanomat*) edustaa perinteisempää taiteen asiantuntijapuhetta, joka arvioi korkeakulttuuriin assosioituvaa taideteosta sekä tätä teosta koskevan esityksen ja sen eri osatekijöiden taiteellista laatua. Toinen kritiikkiteksteistä (Koppinen, *Helsingin Sanomat*) kytkeytyy useisiin Heikkilän artikkelissa mainittuihin kritiikin ja taiteesta kirjoittamisen muutoksiin. Keskeisiä näistä ovat viihteellisemmän materiaalin tulo osaksi lehtien kulttuurisivuja, yleisjournalistinen tyyli ja kirjoittaminen laajemmalle kuin vain taidetta tiiviisti harrastavalle yleisölle sekä uutismainen sisältö ja keskittyminen tekijään teoksen kustannuksella. Hyvässä vastauksessa mainitaan

myös, että siinä missä ensin kuvaillussa kritiikkitekstissä voi havaita oletuksen taiteen laatua koskevista yleispätevistä kriteereistä ja arvoista, toinen teksti lähestyy aiheenaan olevaa artistia ja musiikkivideota eksplisiittisesti kyseisen musiikkigenren puitteissa. Tässä tekstissä ei ole läsnä oletusta yleisistä, kaikenlaisen taiteen ja kulttuuriin arviointiin sopivista kriteereistä.

Toisaalta hyvässä vastauksessa huomioidaan myös kritiikkitekstejä yhdistävät piirteet ja se, ettei kumpikaan niistä edusta perinteistä kritiikkiä tai taiteesta kirjoittamisen murroksia yksiselitteisellä tavalla. Kirjoittaja osaa havainnoida, miten viihteellisempää lähestymistapaa edustavassa tekstissä on samalla myös perinteisiä kritiikin piirteitä, koska siinä kuitenkin arvotetaan tiettyä musiikkikappaletta ja videota tehden niiden rakenteeseen sekä estetiikkaan liittyviä huomioita. Tämänkin tekstin kirjoittaja siis esiintyy käsittelemänsä audiovisuaalisen ilmaisun asiantuntijana. Tältä osin molemmat tekstit toteuttavat Heikkilän määrittelemää kritiikin perustehtävää: ne käsitteellistävät ja arvottavat taiteen ja kulttuurin ilmiöitä. Hyvässä vastauksessa mainitaan lisäksi, että molemmat tekstit ilmentävät toistakin Heikkilän tekstissä esitettyä kritiikin olennaista piirrettä: sitä, että kritiikki perustuu väistämättä osittain kirjoittajansa subjektiiviseen, alun perin ei-kielelliseen kokemukseen yksittäisestä ja ainutkertaisesta taideteoksesta tai tapahtumasta.